

Sprawozdanie z działalności Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Legionowie za rok 2023

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Legionowie jest jednym z ważnych ogniw systemu pomocy dziecku i jego rodzinie w Powiecie Legionowskim. Swoim działaniem obejmuje placówki publiczne i niepubliczne działające na terenie pięciu gmin: Jabłonna, Legionowa, Nieporęt, Serocka i Wieliszewa - **łącznie 113 placówek**. Klientami poradni są dzieci, uczniowie, rodzice i nauczyciele z przedszkoli, szkół oraz placówek mających siedzibę na terenie Powiatu Legionowskiego, a także zamieszkałe na terenie Powiatu dzieci nieuczęszczające do przedszkoli.

Nazwa gminy	Liczba placówek (przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły specjalne, szkoły ponadpodstawowe)	Liczba dzieci objętych edukacją, wychowaniem
Serock	12	2528
Nieporęt	21	2891
Jabłonna	22	3626
Wieliszew	16	3361
Legionowo	42	10089
Razem	113	22495
Dzieci w wieku 0-5 lat (poza placówkami oświatowymi)		3603
Razem		26098

Dane z systemu SIO i informacji z referatów edukacji w poszczególnych gminach

W roku 2023 na **24 etatach pedagogicznych** zatrudnionych było: 14 psychologów, 7 pedagogów i 5 logopedów (*wzrost liczby etatów pedagogicznych o 1,75 był możliwy dzięki oszczędnościom związanym z redukcją 1,5 etatu administracyjnego*).

Od 2 stycznia 2023 do 31 grudnia 2023 liczba zarejestrowanych wniosków o przeprowadzenie badań/konsultacji ze wszystkich pięciu gmin wynosiła **3174**, (co stanowi 12% populacji dzieci/uczniów z Powiatu Legionowskiego) czyli co **9 dziecko/uczeń** z Powiatu Legionowskiego był w 2023 roku klientem Poradni.

Analiza zgłoszeń ze wszystkich pięciu gmin Powiatu Legionowskiego wskazuje, że **ponad 60%** wszystkich przyjętych w poradni klientów stanowią dzieci/uczniowie z **gminy Legionowo**.

Prawo oświatowe definiuje publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną jako placówkę, której działalność ukierunkowana jest na wspomaganie edukacji. Do zadań poradni należy przede wszystkim **diagnozowanie i udzielenie bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej** dzieciom, młodzieży oraz rodzicom, a także realizowanie zadań profilaktycznych i wspierających wychowawczą oraz edukacyjną funkcję przedszkola i szkoły, w tym **wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych**.

Poradnia jest placówką publiczną i ogólnodostępną, a korzystanie z jej usług jest dobrowolne i nieodpłatne. Do poradni zgłaszają się rodzice z małymi dziećmi, przedszkolakami, uczniami szkoły podstawowej oraz ponadpodstawowej, zwłaszcza jeżeli niepokoi ich rozwój dziecka,

obserwują u niego problemy z nauką czy zachowaniem. Poradnia przeprowadza diagnozę zgłoszonych problemów, wskazuje rozwiązania i zaleca odpowiednie formy wsparcia i pomocy, a każdy proces diagnostyczny, zgodnie z oczekiwaniami rodziców, najczęściej kończy się wydaniem opinii lub orzeczenia. Dlatego z uwagi na to, że Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Legionowie jest jedyną tego typu placówką na terenie Powiatu Legionowskiego jej podstawowymi zadaniami jest: **diagnozowanie, opiniowanie i orzecznictwo**. Miniony rok potwierdził, że od publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej klienci **najczęściej oczekują dokumentów dla potrzeb edukacji: opinii i orzeczeń**, wydawanych w efekcie przeprowadzonego wcześniej diagnozowania.

Zapotrzebowanie, o którym mowa wyraża się ilością napływających do poradni w ciągu całego roku szkolnego zgłoszeń, które przyjmowane są w formie wniosków, składanych bezpośrednio w sekretariacie poradni, przesyłanych drogą mailową lub elektronicznie/e-PUAP. Po wstępnej ocenie merytorycznej ustala się przebieg dalszego postępowania diagnostycznego w zgłoszonej sprawie, zmierzającego do właściwego rozpoznania problemu oraz wskazania sposobów jego rozwiązania, co najczęściej związane jest z przeprowadzeniem badań.

DIAGNOZOWANIE, OPINIOWANIE, ORZECZNICTWO

Od 2 stycznia do 31 grudnia 2023 r. łącznie wykonano **3950 indywidualnych badań diagnostycznych** (*wzrost o 434 przeprowadzonych badań w stosunku do roku 2022*).

Dane liczbowe dotyczące kategorii przeprowadzonych badań:

- badania psychologiczne - 2067
- badania pedagogiczne - 1333
- badania logopedyczne - 550

W związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie w poradni diagnozowano również dzieci i uczniów z Ukrainy.

Wzrost przeprowadzanych w poradni badań spowodował wzrost wydawanych przez poradnię **opinii do liczby 1853** (*wzrost o 442 wydane opinie w stosunku do roku 2022*).

Z treści wniosków o wydanie opinii wynika, że ponownie wzrosło zainteresowanie stanowiskiem poradni w sprawach: „dostosowania wymagań edukacyjnych...”, czy „objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole”.

Aktualnie klienci zainteresowani są bardziej opiniami poradni, które dotyczą konkretnych decyzji podejmowanych w sprawach edukacji ich dzieci, takich jak:

- objęcie ucznia zindywidualizowaną ścieżką kształcenia,
- dostosowanie warunków egzaminacyjnych dla uczniów z dysleksją czy dyskalkulią,
- objęcie dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu/szkole.

Dane liczbowe wskazują, że zainteresowanie klientów pozyskiwaniem **orzeczeń** dla potrzeb edukacji dzieci systematycznie rośnie, co może wskazywać albo na rzeczywisty wzrost liczby dzieci z zaburzeniami rozwojowymi i problemami emocjonalnymi albo na potrzebę zagwarantowania dzieciom wsparcia w postaci specjalistycznych zajęć w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, które muszą być realizowane przez placówki oświatowe (orzeczenia poradni są bowiem decyzjami administracyjnymi). Najwyraźniej rodzice ubiegają się o nie w przekonaniu, że orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego mają większą moc

sprawczą (niż opinia poradni) i dzięki nim szkoła lub przedszkole, realnie wesprze ich dziecko w procesie edukacji.

Analiza wydawanych orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania wykazała, że obecnie w większości przypadków dotyczą one dzieci i młodzieży z problemami i zaburzeniami emocjonalnymi (depresje, fobie społeczne, stany lękowe, próby samobójcze).

W przypadku opinii o wczesnym wspomaganie rozwoju, nadal wnioskodawcy-rodzice traktują je jako dokument zapewniający bezpłatne zajęcia logopedyczne czy z integracji sensorycznej. Łączna liczba wydanych w roku 2023 orzeczeń i opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju to 925 (wzrost o 13 wydanych dokumentów w stosunku do roku 2022).

Dane liczbowe dotyczące kategorii wydawanych orzeczeń:

- orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego - 570
- opinie o wczesnym wspomaganie rozwoju - 188
- orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego - 114
- odmowa kształcenia specjalnego - 25
- odmowa opinii WWR - 18
- odmowa uchylene KS - 4
- odmowa nauczania indywidualnego - 1
- indywidualne zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze - 5

Określone prawem administracyjnym formalne procedury postępowania w sprawach orzeczeniowych, w powiązaniu z wysokim poziomem zapotrzebowania na orzeczenia, wyrażanym liczbą składanych wniosków powodują, że cała kadra pedagogiczna poradni zaangażowana jest w realizację działalności orzeczeniowej. Powołane w poradni cztery zespoły orzekające, odbywają posiedzenia systematycznie, raz w tygodniu.

DZIAŁALNOŚĆ KONSULTACYJNO-TERAPEUTYCZNA

W ramach udzielania bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej poradnia prowadzi konsultacje dla rodziców i działalność terapeutyczną dla dzieci i psychoterapie dla młodzieży, jednak z powodu ograniczeń kadrowych jest to niewystarczająca oferta.

W roku 2023 kontynuowano:

- **indywidualne konsultacje psychologiczne** dla rodziców małych dzieci oraz uczniów: **301 spotkań;**
 - **konsultacje** psychologa narodowości ukraińskiej dla rodziców – uchodźców z Ukrainy : **91 spotkań;**
 - **psychoterapie indywidualne dla młodzieży: 14 pacjentów** na cotygodniowych sesjach;
 - **psychoterapia grupowa dla młodzieży: 8 pacjentów** na cotygodniowych sesjach;
- ponadto uruchomiono:
- **terapię rodzin : 4 rodziny** na cotygodniowych sesjach;
 - **trening umiejętności wychowawczych dla rodziców: 7 uczestników;**
 - **interwencja kryzysowa – 3 osoby/rodzina.**

Nowa oferta zajęć terapeutycznych w poradni dla dzieci:

- **Trening Umiejętności Społecznych (TUS): 5 grup – 28 uczestników;**
- **Sensorozwijanie dla 4-5 latków: 2 grupy - 14 dzieci;**
- **zajęcia ogólnorozwojowe dla 2-3 latków: 6 dzieci;**
- **zajęcia dla dzieci na progu edukacji szkolnej: 1 grupa – 6 dzieci;**
- **terapia ręki: 5 grup – 25 uczniów.**

WSPOMAGANIE PLACÓWEK OŚWIATOWYCH

Współpraca poradni z lokalnym środowiskiem opiera się na wzajemnej wymianie oczekiwań i doświadczeń. Od stycznia 2023 roku poradnia podjęła działania w celu integrowania lokalnego środowiska oświatowego:

- grupa wsparcia dla psychologów, pedagogów ze szkół (spotkania co miesiąc);
 - grupa wsparcia dla logopedów (spotkania co 2 miesiące);
 - grupa wsparcia dla nauczycieli i specjalistów z przedszkoli (spotkania co 2 miesiące);
- oraz wsparcia nauczycieli w ich pracy wychowawczej i edukacyjnej:
- konsultowanie trudnych przypadków/obserwacje na terenie placówek: ponad 16
 - mediacje i interwencje kryzysowe: 2 placówki
 - pomoc w opracowywaniu dokumentów dla potrzeb edukacji: 2 placówki;
 - indywidualne konsultacje dyrektora: ponad 46 zgłoszeń.

Ponadto w roku 2023 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Legionowie zorganizowała **Dzień świadomości autyzmu** (integrowanie i uświadamianie dzieci w wieku przedszkolnym) oraz **Dzień osób z niepełnosprawnościami** (integrowanie i uświadamianie uczniów edukacji wczesnoszkolnej), a także uczestniczyła w **Gieldzie Szkół Ponadpodstawowych**.

Wnioski:

- rejon działania poradni nie zmienił się, ale w związku z migracją ludności - przybywa mieszkańców w Powiecie Legionowskim oraz placówek (w tym niepublicznych) – więc stopniowo wzrasta liczba klientów zgłaszających się po pomoc do poradni;
- wydłużono godziny pracy poradni, co wpłynęło na poprawę dostępności oferty dla klientów;
- zwiększyła się liczba przeprowadzanych w poradni diagnoz oraz wydawanych dokumentów dla potrzeb edukacji, tj. opinii i orzeczeń;
- termin oczekiwania na badanie został skrócony z 6 miesięcy do 3 miesięcy (od daty wpłynięcia wniosku do przeprowadzenia diagnozy);
- poprawiła się jakość wydawanych dokumentów: opinii/orzeczeń zwłaszcza w kwestii zaleceń;
- z własnych środków zaadoptowano kolejne dwa pomieszczenia na gabinety diagnostyczne, co usprawniło organizację pracy placówki (baza lokalowa poradni umożliwia w przyszłości zwiększenie zatrudnienia);
- wzbogacono warsztat diagnostyczny o nowe narzędzia – wystandaryzowane testy;
- zintensyfikowano plan szkoleń w placówce, by umożliwić pracownikom nabywanie nowych umiejętności, co przełożyło się na wzbogacenie oferty konsultacyjno-terapeutycznej;
- wprowadzono nową ofertę zajęć terapeutycznych w poradni (obserwujemy największe zapotrzebowanie na psychoterapie, TUS-y i zajęcia dla małych dzieci);
- poradnia wzmocniła współpracę z lokalnym środowiskiem, coraz więcej działań podejmuje na terenie placówek.

Od dłuższego czasu obserwujemy **wzrost liczby dzieci i młodzieży wymagającej wsparcia i pomocy zarówno w procesie edukacji, jak i wychowania**. Z powyższymi problemami borykają się nie tylko rodzice, ale także dyrektorzy wielu szkół i przedszkoli na terenie Powiatu Legionowskiego. Dostrzegając skalę problemu oraz w odpowiedzi na zgłoszenia dyrektorów szkół i przedszkoli z terenu Powiatu Legionowskiego, a także postulaty społeczności lokalnej, chcielibyśmy poszerzyć zakres realizowanej przez poradnię pomocy psychologiczno-pedagogicznej adresowanej nie tylko do dzieci i młodzieży, ale także do ich rodziców i

pracujących z nimi nauczycieli (zwiększyć liczbę psychoterapii indywidualnych dla młodzieży, terapii rodzin, wprowadzić zajęcia rozwijające dla małych dzieci, wyrównujące deficyty rozwojowe u uczniów, treningi umiejętności wychowawczych dla rodziców, webinaria dla nauczycieli...).

Jednak **przy obecnym stanie kadrowym, poradnia nie ma możliwości** poszerzenia swojej oferty konsultacyjno-terapeutycznej. Dlatego też konieczne jest **zwiększenie zatrudnienia wysoko wykwalifikowanej kadry pedagogicznej** w poradni.

Legionowo, dn. 12.04.2024 r.

DYREKTOR
PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ
mgr Agata Gruczek

